

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1176/2019
22.10.2019. године
Београд

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Божидара Вујичића и Илије Зиндовића, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Вера Седлар, адвокат из ..., против туженог ББ, чији је пуномоћник Душан Живковић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2127/18 од 11.12.2018. године, у седници одржаној 22.10.2019. године донео је

Р Е Ш Е Њ Е

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 2127/18 од 11.12.2018. године и пресуда Основног суда у Нишу П1 4333/17 од 22.04.2018. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П1 4333/17 од 22.04.2018. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев па је поништено, као незаконито, решење туженог од 12.11.2015. године, о престанку радног односа тужиоцу, па је обавезан тужени да га врати на рад и призна му сва права по основу рада. Ставом другим изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 125.400,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 2127/18 од 11.12.2018. године, жалба туженог је одбијена, као неоснована и првостепена пресуда потврђена.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, тужени је изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ број 72/11 и 55/14), па је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према до сада утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог на неодређено време и обављао послове бравара, до

доношења решења туженог од 12.11.2015. године, којим му је отказан уговор о раду, применом члана 179. став 2. тачка 1. и 5. и став 3. тачка 8. Закона о раду, у вези члана 6. став 1. и став 2. тачка 52 КУ о утврђивању права, обавеза и одговорности запослених код туженог и члана 19 тачка 4. Уговора о раду, због учињене повреде радне обавезе, због чега не може да настави рад код послодавца. Стављено му је на терет да је повредио радну обавезу, односно није поштовао радну дисциплину на тај начин што није поступио по налогу непосредног руководиоца и није раздужио алат из свог личног задужења, већ је исти држао ван места које је за то предвиђено, односно у туш кабинџ просторије за пресвлачење од које само он и колега ВВ имају кључ, па је поступајући на овај начин онемогућио остале запослене да користе алат. Доношењу решења претходило је упозорење тужиоцу о постојању разлога за отказ уговора о раду, на које се он писмено изјаснио, наводећи да му је познат налог о месту за раздужење алата и не спорећи да је алат држао на месту које није за то предвиђено. Међутим, навео је и да није имао намеру да прекрши налог послодавца, већ да је због рада у другој смени био онемогућен да на крају смене алат раздужи на начин предвиђен налогом непосредног руководиоца, јер алатница ради само у првој смени, а није одређено друго место за држање алата, па је алат оставио у туш кабинџ просторије за пресвлачење, да не би дошло до злоупотребе од стране неког трећег лица. Навео је и да је његов руководилац био упознат да на овај начин раздужује алат, а када му је алат био потребан позивао га је да донесе кључ, што је тужилац и чинио.

Испитујући законитост побијаног решења, судови су утврдили да тужилац јесте држао алат на за то непредвиђеном месту и на тај начин поступио супротно усменом налогу послодавца, али имајући у виду да се ради о алату који је тужилац задужио 1983. године, да је исти касније предао комплетан и неоштећен, а да за туженог радњом тужиоца није настала никаква штета, налазе да повреда радне обавезе и радне дисциплине која му је стављена на терет, није такве природе да не би могао да настави рад код послодавца, због чега је усвојен тужбени захтев и поништено решење туженог о отказу уговора о раду од 12.11.2015. године, а тужени обавезан да тужиоца врати на рад и призна му сва права из радног односа.

Врховни касациони суд налази да се ревизијом основано указује на погрешну примену материјалног права, али и да је због тога чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Наиме, тужиоцу је отказан уговор о раду применом члана 179. став 2. тачка 1. и 5. и став 3. тачка 8. Закона о раду („Сл. гласник РС“ број 24/05, ... и 75/14), којима је прописано да послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који својом кривицом учини повреду радне обавезе и радне дисциплине, и то ако несавесно или немарно извршава радне обавезе (став 2. тачка 1.), ако учини другу повреду радне обавезе утврђену општим актом, односно уговором о раду (став 2. тачка 5.) и ако не поштује радну дисциплину прописану актом послодавца, односно ако је његово понашање такво да не може да настави рад код послодавца (став 3. тачка 8.). На исти начин су повреде радне обавезе и радне дисциплине регулисане и одредбама члана 17. и члана 19. став 1. тачка 4. Уговора о раду који је тужилац закључио са туженим. Одредбом члана 6. став 2. тачка 52 КУ о утврђивању права, обавеза и одговорности запослених код

туженог, прописано је да повреду радне обавезе представља неблаговремено, несавесно и немарно извршавање радних обавеза и то: држање средстава за рад и алата у орманима за личне ствари или на месту које за то није предвиђено.

У конкретном случају судови су утврдили да тужилац јесте учинио повреду радне обавезе и радне дисциплине која му је решењем туженог стављена на терет, али су решење туженог поништили налазећи да учињена повреда није такве природе да тужилац не би могао да настави рад код послодавца.

Приликом оцене законитости одлуке о отказу уговора о раду и престанку радног односа запосленом, суд је дужан да утврди да ли је насупио основ за престанак радног односа, односно да утврди да ли је запослени учинио и да ли је одговоран за радњу која му је као повреда радне обавезе и/или радне дисциплине оспореним решењем стављена на терет, а која је Законом о раду, општим актом послодавца или уговором о раду предвиђена као основ за отказ уговора о раду запосленом од стране послодавца. Врста и тежина изречене дисциплинске мере је дискреционо овлашћење искључиво послодавца, па суд није овлашћен да цени целисходност изречене мере, односно да цени да ли изречена мера представља адекватну казну за учињену повреду.

Имајући ово у виду, Врховни касациони суд налази да се основано ревизијом указује да је побијаном одлуком погрешно примењено материјално право када је решење туженог поништено само из разлога што учињена повреда није такве природе да би се тужиоцу могла изрећи мера престанка радног односа.

Међутим, због погрешне примене материјалног права, чињенично стање је за сада остало непотпуно утврђено, због чега није било услова за преиначење побијане одлуке.

Наиме, за законитост одлуке о престанку радног односа по овом основу, није довољно само утврдити да је запослени учинио радњу која представља повреду радне обавезе или радне дисциплине, већ је неопходно утврдити и његову индивидуалну одговорност, што подразумева утврђење да је својом кривицом учинио повреду која му је побијаним решењем стављена на терет, односно да не постоје околности које његову одговорност (кривицу) искључују. У конкретном случају тужилац је и у изјашњење на упозорење послодавца и у току поступка истицао (што судови и наводе у својим одлукама), да је знао за налог послодавца о начину раздужења алата, али да по том налогу није поступио без намере да исти прекрши, већ из разлога што није био у могућности да га испоштује, с обзиром да је радио у другој смени када алатница више не ради, због чега није могао да приступи касетама у алатници где се алат држи, па како није било одређено друго место где би могао да га остави, он је – да би онемогућио приступ и злоупотребу од стране неовлашћених лица, алат одложио у туш кабину у просторији за пресвлачење, од које је имао кључ само он и још један колега: Навео је и да је са овим начином раздужења алата био упознат његов непосредни руководилац, на чији позив је тужилац долазио да донесе кључ од туш кабине и омогући приступ алату, али судови нису ценили основаност ових навода тужиоца, а тиме су пропустили да дају оцену да ли постоји одговорност тужиоца за радњу која му је стављена на терет, односно за повреду члана 6. став 2. тачка 52 КУ о утврђивању

права, обавеза и одговорности запослених код туженог - држање средстава за рад на месту које за то није предвиђено.

На основу изнетог, применом члана 416. став 2. ЗПП, Врховни касациони суд је укинуо нижестепене одлуке и предмет вратио првостепеном суду на поновно одлучивање, односно одлучио као у изреци.

У поновном поступку, првостепени суд ће утврдити чињенично стање имајући у виду примедбе из овог решења, а потом, правилном применом материјалног права донети нову и закониту одлуку.

**Председник већа – судија
Весна Поповић,с.р.**

**За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић**